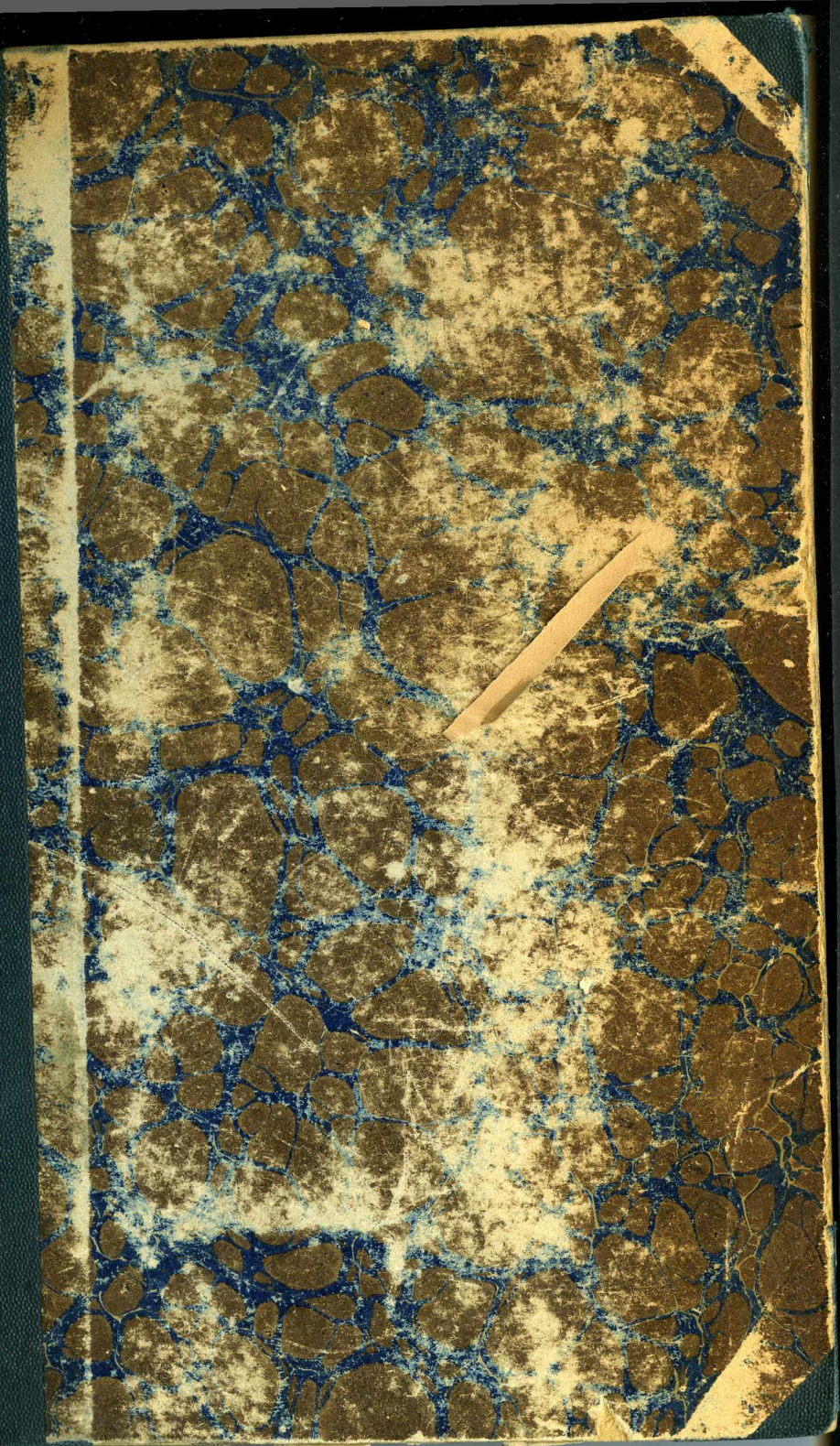

Politikai
röpiratok.

156.

156

1394

A „HAZA”

ÉLETBIZTOSÍTÓ ÉS HITELBANK

ELKERÜLHETETLEN BUKÁSA

IRTA

KOHN GYULA.

Kapható minden budapesti és vidéki könyvárusnál.
Ára 20 kr.

10.

BUDAPEST, 1875.

A HAZAI
ELETBIZTOSÍTÓ ES HITELBANK

ELKÉRŐHETETLEN BUKASA

DE BALLAGI GÉZA

.....
Kapható minden munkahelyen és minden postahelyen.
A TISZTA
.....
.....
.....
.....
.....

A „Haza“ életbiztosító és hitelbank elkerülhetetlen bukása meggyőződése minden elfogulatlan szakérfinak, ha csak futolagosan vizsgálja át a folyó év május hóban tartott közgyűlésre összeállított vagyon kimutatást, melyből világosan kitűnik, hogy a nyeresemény tartalék és a tőke teljesen hiányzik és az intézet tényleg passiv áll.

Ezen tényálladék megdönthetlen igazolására nézve számokkal fogom ezen bukófélben levő intézet hamis vagyon tételeit producálni, oly annyira hogy a biztosító közönség előtt a szédelgés ezen neme teljes mértékben táruljon fel.

Hogy a kisebb részvényesek mily kijáztása mellett lett a „Haza“ biztosító banknak 3 millió forintra emelt tőkéjéből csak 1½ millió forint ennek bővebb fejtegetésébe egy más alkalommal visszatérek, de hogy ezen már reducalt és utóbb említett tőke miként hiányzik és a tételek csak in posto figurálnak azt következő felállítások által adom elő.

A „Hazának részvényvagyna nyeresemény tartalékon kívül 1.500,000 frtnak, kellene lennie, de miután a nyeresemény tartalék elveszett, azonkívül

a részvénytőkéből 1873-ban 127,716 frt 08 kr. veszteség mutattatott fel, ugy kimutatás szerint még tényleg 1.372,283 frt 92 kr. részvénytőkének léteznie kellene; — nézzük tehát mily tételeket számít fel a „Haza“ vagyonnak, mely minden laikust rögtön felvilágosítand az ez iránti szédelgésből.

Részvényesek tartozása	705,630 frt — kr.
Felügyelők tartozása	35,676 „ 64 „
A feloszlott sindicat tagjainak	
tartozása	111,516 „ 13 „
10 tartozó	60,425 „ 91 „
alapítási költségek	42,666 „ 62 „
házjavítási költségek	5,512 „ 03 „
Részvény kibocsátási költsé-	
gek	94,730 „ 52 „
előre fizetett jutalékok	425,419 „ 56 „
biztosítási kötvény kölcsönök	130,935 „ 71 „
kötvények, nyugták s künnle-	
vőségek a képviselőségeknél	206,850 „ 70 „
Ház valeria-utczában	377,660 „ 90 „
„ kalap-utcza	120,572 „ 64 „
összesen	2.317,597 frt 36 kr.

ebből **de nem a Haza rész-**
vény tőkének részére
 vagyont repräsental.

Ház valéria-utcza 200,000.—

„ kalap-utcza 50,000.—

a képviselőségeknél

nyugta és kötvé-			
nyekben mint-			
egy	100,000.—		
előre fizetett ju-			
talékokban .	200,000.—	550,000	„ — „

marad tehát hamis tétel 1.767,597 frt. 36 kr.
mely eléggé igazolja azt, hogy a részvénytőke nem létezik **és azonfelül 395,313 frt 44 kr. hiányzik.**

Csupán pár tétel iránt akarok némi fejtegetésbe bocsátkozni és első izben arra reflectálni valjon miként fizetnének a részvényesek további 100 vagy 54 frtot be Haza részvényre, ha teljesen befizetett 200 frt részvényt 30 frtért nem képesek elárusítani és miután nem csak hogy semmi vagyon nem létezik, de azonkívül tetemes összegű adósság mutatkozik, továbbá kötelezettség sincs arra, hogy a befizetéseknek megtörténi kell, ugy magától értetődik, miszerint a 705,630 frt részvényesek tartozása vagyont nem repraesental.

Előre fizetett jutalékok fejében 425,419 frt 56 kr. figural vagyonként; — eltekintve attól, hogy eféle tétel ily ingadozó intézetnél és éretlen biztosításoknál vagyont nem képez, még is mint a fennálló biztosítások után $1\frac{1}{2}\%$ jutalék mellett **legjobb esetben** mintegy 200,000 frtot., lehet és szabad felszámítani, — mit figyelembe is vettem.

Nem akarok tehát éles kifejezésekkel élni és

különös hangsúlyt fektetni arra, hogy a 200,000 frtnyi felszámítás helyett a 425,419 frt 56 kr. nyilvános csalás és félrevezetés ezentételiránt, de hogy ütközik az alapszabályok és minden szoliditás ellen, azt még a Hazának nagyon csekély hívei sem fogják kétségbe vonni.

A felügyelők tortozása, feloszlott syndicat tagjainak tartozása és a 10 tartozó csak emelheti azon szédelgést melybe a „Haza“ igazgatósága bocsátkozott, mert mindezek mit sem érnek — s a helyett — hogy az igazgatóság morális és más különbeni kötelességének eleget teendő az alapszabályok értelmében a liquidatiót indítványozta volna, jobbnak vélte mint vízben fuldokló egy szalmaszálhoz kapaszkodva fenntartani magát csak hogy számos családot szegényítsen és saját zsebét gazdagítsa.

Hogy házjavítási költségeket, részvény kibocsájtási és egyéb költségeket miként lehet vagyonhoz számítani, s mi több ily tények után miként lehet 16,408 frt és 63 kr. nyereséget felmutatni és ebből az igazgató tanácsnak tantiemet fizetni, ez egy oly bűn mi a fenytő törvénytörés feladata lesz kipuhatolni.

A „Haza“ igazgatóság kezelésére nézve is akarok némi említést tenni, — hogy fogalma legyen a nagy közönségnek arról miként hálálja meg, az igazgató tanács azokat, kik a II. részvény kibocsájtásnál hamis zár számodáshoz hozzá

járultak. Az illető hivatalnokok, igazgatokká nevezettek ki, mert akkor 14 frt osztalék lett részvényenként felmutatva, holott tényleg veszteség volt, minem természetesebb volt tehát annál, — hogy ily félrevezetés után a zárszámodás becsületes összeállításába bizva számos család vagyonának jelentékenyebb részét „Haza“ részvényekbe fektette, hogy rövid idő múlva a befektetett tőkének sírját felfedezze. E sorok írója is ily félekép 30 ezer forintnál többet veszített Haza részvényekben. Az egyik hőse ezen fenytő eljárásnak Krén Manó a „Haza“ triumviratus egyik tagja volt.

Továbbá Krén Manó és Kán Géza valának azok, kik főhivatalnoki illetőleg igazgatói állásukat az által erősítették meg, mert a „Haza“ pénztárából 26,000 frtot játszottak el saját részökre.

Az alapszabályokba utköző kezelést követett el az igazgatóság akkor, midőn a túlélési csoport összegyűlt pénzeiből 300 db. Hazarészvényt és 200 db. Hunnia bukott részvényt a biztosító felek rovására vásárolt, ki ismerte volna jobban a Hunnia bukó álláspontját mint a „Haza“ igazgató tanácsa, mely egyttal a „Hunnia„ igazgató tanácsa is volt.

Mondhatnék még többet is, de azt majd egy más alkalommal addig is pedig említést akarok

tenni, hogy a „Haza“ igazgatósága alapította a Hungariát, Nemzetit Hunniat és Haza intézeteket, mindannyian megbuktak és most még hátra van a Haza biztosító bank melynek bukása szintén elkerülhetetlen. Mindezek ntáu bátorkodom a magas kormányt figyelmeztetni ezen bukofélben levő intézetre, hogy kellő erélylyel eszközölje a „Haza“ életbiztosító s hitelbank gyors felbomlását mégmielőtt ujlag számos család belesodortattnék.

Ezrekre menő család java és kára — ezrekre menő kiskorúak vagyona veszélyeztetve van és hol keresenek más hol menedéket, mint az ország őrénel a magas m. k. kormánynál, mely leginkább van hivatva a vagyon felett örködni és ily féle kezelések és kihágások iránt a fenytő vizsgálatot elrendelni, — valamint az illetőket kellőleg megbüntettetni. A gyors- és erélyes fellépéstől fog függővé tétetni az, valjon a biztosítási kockázatok egy vagy több intézetre átruházhatók lesznek-e vagy nem és hogy az igazgató tanács e büntető cselekmény alól menekülni fog e vagy sem? Nézetem szerint az igazgatóság már azért sem menekülhet e büntény alól, mert az alapszabályok határozottan előírják, hogyha 15% a vagyonból hiányzik a liquidationak végbemenni kell, ebből kifolyólag az a következménye miután már semmi vagyon sem létezik és azonkívül még tetemes tartozás is forog fenn, hogy az igazgatóság magán vagyonával felelős ezen késelelemért a részvényeseknek és biztosító feleknek.

DE BALLAGI GÉZA.

